

184 KIRI SUURKOHTU EES

HANNASE esindajad olid andnud Rooma sõdurite kaptenile salajase käsu tuua Jeesus kohe pärast vahistamist Hannase lossi. Endine ülempreester soovis säilitada oma mainet juutide peamise vaimuliku autoriteedina. Tal oli Jeesuse hoidmiseks mõni tund oma majas ka teine põhjus — võita aega Suurkohtu seadusega ette nähtud korra kokkukutsumiseks. Suurkohut ei tohtinud seaduse järgi kokku kutsuda enne varahommikust ohverdamist tempelis, mis toimus kell kolm.

² Hannas teadis, et Suurkohus oli tema väimehe Kaifase lossis ootamas. Ülempreestri majja olid keskööks kogunenud ligikaudu kolmkümmend Suurkohtu liiget, valmis Jeesuse üle kohut mõistma, kui ta nende ette peaks toodama. Kokku olid tulnud vaid need, kes olid kindlalt ja avalikult Jeesuse ja tema õpetuse vastu, sest kohtupidamiseks piisas kahekümne kolme liikme kohalolekust.

³ Jeesus viibis umbes kolm tundi Hannase Õlimäel asuvas lossis, mis polnud tema vahistamispaigast Ketsemani aiast kaugel. Johannes Sebedeus võis end Hannase lossis vabalt ja turvaliselt tunda mitte ainult Rooma kapteni käsu tõttu, vaid ka sellepärast, et vanemad teenrid tundsid teda ja ta venda Jaakobust hästi, sest nad olid ülempreestri — oma ema Saloome kauge sugulase — lossi korduvalt külastanud.

1. HANNAS KUULAB JEESUST ÜLE

¹ Templituludest rikastunud Hannas, kelle väimees täitis ülempreestri kohuseid ja kellel olid Rooma ametivõimudega head suhted, oli juutkonnas tegelikult kõige mõjuvõimsam isik. Ta oli libeda jutuga kaval plaanitseja ja intrigaan. Ta soovis Jeesusest vabanemist ise juhtida, kartes seda tähtsat küsimust täielikult oma järsu ja agressiivse väimehe kätte anda. Hannas tahtis kindel olla, et kohtupidamine Meistri üle jääks saduseride hooleks, sest kartis mõne variseri võimalikku kaastunnet, kuna praktiliselt kõik Jeesuse üritusega liitunud Suurkohtu liikmed olid variserid.

² Hannas polnud Jeesust mitu aastat näinud, sellest ajast saadik, kui Meister oli ta maja külastanud ja külma ning vaoshoitud vastuvõttu märgates kohe lahkunud. Hannas lootis seda ammust tutvust ära kasutada ja püüda Jeesust veenda oma väide test loobuma ning Palestiinast lahkuma. Talle oli vastumeelt osaleda hea inimese mõrvas ja ta arvas, et Jeesus eelistaks surmale

maalt lahkumist. Kui aga Hannas selle vapra ja kindlameelse galilealase ees seisis, mõistis ta kohe, et niisuguseid ettepanekuid teha oleks tulutu. Jeesus oli veelgi majesteetlikum ja rahulikum, kui Hannas mäletas.

³ Jeesuse nooruses oli Hannas tema vastu suurt huvi tundnud, aga Jeesuse hiljutine tegu — rahavahe-tajate ja muude kaubitsejate väljaajamine templist — oli ohustanud tema sissetulekut. See samm oli tekitanud endises ülempreestris tunduvalt rohkem vaenu kui Jeesuse õpetused.

⁴ Hannas astus oma ruumikasse vastuvõtukamb-risse, istus suurde tooli ja käskis Jeesuse enda ette tuua. Meistrit mõne hetke vaikides silmitsenud, ütles ta: „nagu sa isegi aru saad, tuleb sinu õpetamistegevuse suhtes midagi ette võtta, sest sa häirid meie maal rahu ja korda.” Hannas vaatas küsivalt Jeesusele otsa ja Meister vastas tema pilgule, kuid ei öelnud midagi. Hannas jätkas: „Kes on veel sinu jüngrid peale üleski-hutaja seloot Siimoni?” Jeesus vaatas taas Hannasele otsa, kuid ei vastanud.

⁵ Hannast häiris väga, et Jeesus talle ei vastanud, ja küsis: „Kas sa ei hooli üldse sellest, kuidas ma sinusse suhtun — sõbralikult või mitte? Kas sa ei hooli minu mõjuvõimust sind eesootava kohtuotsuse määramisel?” Seda kuulates ütles Jeesus: „Hannas, sa tead, et sul on minu üle võimu vaid siis, kui seda lubab minu Isa. Mõned tahavad hävitada Inimese Poja sellepärast, et nad on harimatud, nad lihtsalt ei tunne tõde, aga sina, sõber, tead, mida sa teed. Kuidas võid sa siis Jumala valguse tagasi lükata?”

⁶ Jeesuse lahke pöördumine Hannase poole ajas tolle peaaegu hämmingusse. aga ta oli juba kindlalt otsustanud, et Jeesus peab kas Palestiinast lahkuma või surema. nii võttiski ta julguse kokku ja küsis: „Mida täpselt püüad sa rahvale õpetada? Kes sa enda arva-tes oled?” Jeesus vastas: „Sa tead väga hästi, et ma olen rääkinud maailmaga avalikult. Olen õpetanud süna-googides ja palju kordi templis, kus kõik juudid ja paljud paganad on mind kuulanud. Ma pole midagi salaja rääkinud, miks küsid sa siis minult mu õpetuse kohta? Miks ei kutsu sa kokku neid, kes mind on kuulanud, ega küsi neilt? Vaata, kogu Jeruusalemm on minu õpe-tusi kuulnud, isegi kui sa ise neid kuulnud pole.” aga enne kui Hannas jõudis vastata, andis lähedal seisnud lossi majaülem Jeesusele kõrvakiilu, öeldes: „Kuidas sa julged ülempreestri-le niisuguste sõnadega vastata?”

Hannas ei noominud oma majaülemat, kuid Jeesus ütles talle: „Mu sõber, kui ma olen rääkinud valet, siis vaidle vastu; aga kui ma olen rääkinud tõtt, siis miks mind lüüa?”

⁷ Hannas küll kahetses, et tema majaülem oli Jeesust löönud, kuid oli liiga uhke, et sellele tähelepanu pöörata. Ta läks segaduses teise tupp, jättes Jeesuse peaaegu tunniks ajaks oma majateenrite ja templivalvurite seltsi.

⁸ Naastes astus Hannas Meistri kõrvale ja küsis: „Kas sa pead end messiaks, Iisraeli vabastajaks?” Jeesus vastas: „Hannas, sa tunnend mind juba lapsest saadik. Sa tead, et ma ei pea end kellekski muuks kui selleks, kelleks mu Isa on mind määranud, saates mu kõigi inimeste, nii paganate kui ka juutide juurde.” Seepeale ütles Hannas: „Mulle on räägitud, et sa pead end messiaks, kas see on tõsi?” Jeesus vaatas Hannasele otsa, kuid vastas ainult: „need on sinu sõnad.”

⁹ Samal ajal saabusid Kaifase lossist sõnumitoojad küsima, millal Jeesus Suurkohtu ette tuuakse, ning et koit oli juba lähedal, pidas Hannas paremaks saata Jeesus kinniseotult ja templivalvurite saatel Kaifase juurde. Ta ise järgnes neile veidi hiljem.

2. PEETRUS LOSSIÕUES

¹ Kui valvurite ja sõdurite rühm Hannase lossi sissekäigule lähenes, sammus Johannes Sebedeus Rooma sõdurite kapteni kõrval. Juudas oli jäänud veidi tahapoole ja Siimon Peetrus järgnes neile kaugemalt. Kui Johannes oli koos Jeesuse ja valvuritega lossiõue astunud, jõudis värava juurde ka Juudas, kuid Jeesust ja Johannest nähes läks ta kohe Kaifase majja, kus tema teada pidi toimuma tegelik kohtumõistmine Jeesuse üle. Peagi pärast Juuda lahkumist saabus Siimon Peetrus ja kui Jeesust lossiuksest sisse viidi, nägi Johannes teda värava ees seismas. naisväravavalvur tundis Johannest ja kui Johannes palus tal Peetrus sisse lasta, oli naine meelsasti nõus.

² Lossiõues läks Peetrus tuleaseme juurde, et sooja saada, sest öö oli jahe. Ta tundis end siin Jeesuse vaenlaste seas väga ebamugavalt ja ega ta siia kuulnudki. Meister polnud tal käskinud nagu Johannesel enda käeulatusse jääda. Peetruse koht oli teiste apostlite juures, keda oli konkreetselt hoiatatud, et nad ei seaks Meistri üle kohtumõistmise ja tema ristilöömise ajal oma elu ohtu.

³ Veidi enne lossiväravani jõudmist oli Peetrus oma mõõga minema visanud, nii et ta oli sisenenud Hannase õuele relvitult. Ta meel oli segaduses, ta mõistis

vaevalt, et Jeesus on vahistatud. Ta ei suutnud mõista olukorra reaalsust — et ta on siin, Hannase lossi õuel, soojendamas end kõrvuti ülempreestri teenritega. Ta mõtles, mida küll teised apostlid teevad, ja arutledes, miks Johannesel lubati lossi minna, järeldas, et võib-olla teenrid tundsid teda, sest ta oli palunud väravavalvuril tedagi sisse lasta.

⁴ Veidi pärast seda, kui väravavalvur oli Peetruse sisse lasknud ja mees end tule paistel soojendas, tuli sama naisvalvur tema juurde ja küsis norival toonil: „Kas pole sinagi üks selle mehe jüngreid?” See, et teda ära tunti, poleks pidanud Peetrust üllatama, sest just Johannes oli naist palunud ta lossiväravast sisse lasta, aga ta närvid olid nii pingul, et tema nimetamine jüngriks viis ta tasakaalust välja ja et tal oli peas vaid üks mõte — kuidas eluga pääseda —, vastas ta küsimusele kiiresti: „Ei ole.”

⁵ Üsna pea tuli Peetruse juurde veel üks teener ja küsis: „Kas ma ei näinud sind mitte aias, kui seda meest vahistati? Kas sa pole üks tema poolehoidjaid?” nüüd sattus Peetrus täielikku ärevusse: kuna ta ei näinud ühtki võimalust süüdistajate käest pääseda, eitas ta ägedalt igasugust seost Jeesusega, öeldes: „Ma ei tunne seda meest ega kuulu tema pooldajate hulka.”

⁶ Siis kutsus väravavalvur Peetruse kõrvale ja ütles: „Ma olen kindel, et sa oled Jeesuse jünger, sest üks tema poolehoidjatest palus mul sind õuele lasta, pealegi on mu öde sind koos selle mehega templis näinud. Miks sa seda eitad?” Kui Peetrus kuulis teenijannat end süüdistamas, eitas ta jõhkrate vandesõnadega Jeesuse tundmist, öeldes taas: „Ma ei ole selle mehe poolehoidja, ma ei tunne teda ega ole temast kunagi midagi kuulnud.”

⁷ Peetrus läks mõneks ajaks tuleasemest eemale ja kõndis õuel ringi. Ta oleks tahtnud põgeneda, aga kartis endale tähelepanu tõmmata. Kui tal külm hakkas, pöördus ta tule juurde tagasi ja üks tema lähedal seisnud mees ütles: „Muidugi oled sa üks selle mehe jüngeritest. See Jeesus on galilealane ja sinu kõneviis reedab su, sest sa räägid samuti nagu galilealane.” Ja jälle eitas Peetrus igasugust seost oma Meistriga.

⁸ Peetrus oli nii häiritud, et püüdis oma süüdistajatest kaugemale hoida, minnes tulest eemale ja jäädes üksi terrassile. Kui ta oli üle poole tunni üksi olnud, kohtasid naisväravavalvur ja tolle öde teda juhuslikult ja hakkasid taas nõökamisi Jeesuse järgimises süüdistama. Ja jälle eitas Peetrus seda süüdistust. Kui ta oli taas eitanud igasugust seost Jeesusega, kires kukk ja Peetrusele meenusid Meistri selsamal ööl öeldud hoiatussõnad. Kui ta seal raske südamega ja

süütundest rusutuna seisis, avanesid lossiuksed ja valvurid viisid Jeesuse temast mööda Kaifase juurde. Kui Meister Peetrusest möödus, nägi ta tõrvikute valgel oma varem nii enesekindla ja pealtnäha julge apostli näol meelegeid ning pöördus ja vaatas Peetrusele otsa. Peetrusele jäi see pilk elu lõpuni meelde. Selles oli põimunud nii palju kaastunnet ja armastust, nagu surelik inimene polnud veel kunagi Meistri näol näinud.

⁹ Kui Jeesus ja valvurid lossivärvatest väljusid, järgnes Peetrus neile, kuid ainult natuke maad. Ta ei suutnud enam edasi minna. Ta istus tee äärde ja puhkes kibedasti nutma. Ja valupisarad valanud, suundus ta tagasi laagrisse, lootes kohata oma venda andreast. Laagrist leidis ta eest ainult Taavet Sebedeuse, kes saatis ühe sõnumitooja temaga kaasa venna Jeruusalemma-peidupaika kätte juhutama.

¹⁰ ¶ Kõik, mis Peetrus läbi elas, toimus Õlimäel Hananase lossi õuel. Ta ei läinud Jeesusega ülempreester Kaifase lossi kaasa. asjaolu, et just kuke kiredes oli Peetrus taibanud, et ta on kukelaulu ajaks mitu korda oma Meistrit lahti öelnud, näitas, et kõik toimus väljaspool Jeruusalemma, sest linnas polnud seadusega lubatud kodulinde pidada.

¹¹ ¶ Kuni selle ajani, mil kuke kiremine Peetruse mõistusele tõi, oli ta mõelnud terrassil sooja saamiseks edasi-tagasi käies ainult sellest, kui kavalasti ta oli teenrite süüdistustest kõrvale põigelnud ja nurjanud nende kavatsused teda Jeesusega siduda. Ta oli mõelnud vaid sellele, et neil teenritel polnud mingit moraalselt ega seaduslikku õigust teda selliselt küsitleda, ja oli end lausa õnnitlenud, et tal oli õnnestunud vältida enese paljastamist ja võib-olla isegi vahistamist ning vangistamist. alles siis, kui kukk kires, mõistis Peetrus, et ta oli oma Meistrit lahti öelnud. Ja alles siis, kui Jeesus talle silma vaatas, mõistis ta, et polnud suutnud olla enda kui taevariigi saadiku eesõiguste vääriline.

¹² Astunud esimese sammu kompromisside ja kergema vastupanu teel, ei näinud Peetrus muud võimalust, kui valitud käitumisviisi jätkata. Selleks, et vaelelt teelt tagasi pöörata ja asuda õigele teele, on tarvis suurt ja üllast iseloomu. Liiga sageli kaldub inimese meel õigustama eksimuse jätkamist, kui sellele teele kord on astutud.

¹³ Peetrus hakkas alles siis päriselt uskuma, et talle on andeks antud, kui ta kohtas Meistrit pärast ülestõusmist ja nägi, et teda võeti vastu täpselt samamoodi, nagu enne selle traagilise öö läbielamisi.

3. SUURKOHTU EES

¹ Tol reede varahommikul kella poole nelja paiku avas ülempreester Suurkohtu istungi ja lasi Jeesuse ametlikuks kohtumõistmiseks sisse tuua. Kolmel varasemal korral oli Suurkohus suure häälteenamusega Jeesuse surma mõistnud ja otsustanud mitteametlikult, et ta väärrib surma süüdistatuna seaduserikkumises, pühaduseteotuses ja Iisraeli esiisade traditsioonide mõnitamises.

² See polnud Suurkohtu korraline istung ega toimunud harilikus kohas, templi tahatud kividest kambris. See oli ligikaudu kolmekümne Suurkohtu liikme osavõtul toimuv erakorraline kohus, mis oli kutsutud kokku ülempreestri lossi. Johannes Sebedeus oli kogu selle niinimetatud kohtumõistmise aja Jeesusega koos.

³ Kuidas küll kõditas nende ülempreestrite, kirjatundjate, saduseride ja mõnede variseride enesehukust teadmine, et Jeesus, nende positsiooni õonestaja ja nende autoriteedile väljakutse esitaja, on neil nüüd kindlalt käes! ning nad otsustasid, et ta ei pääse nende kättemaksuhimulisest haardest enam elusana.

⁴ Tavaliselt arutasid juudid surmanuhtlusega karistatavaid kuritegusid väga ettevaatlikult ning olid tunnustajaid valides ja kohut mõistes täiesti erapooletud. aga seekord oli Kaifas pigem prokurör kui õiglane kohtunik.

⁵ ¶ Jeesus ilmus kohtu ette oma tavalistes rõivastes, käed selja taha seotud. Tema majesteetlik ilme jahmatas kõiki ja viis mõnevõrra segadusse. nad polnud kunagi varem näinud, et vang on nii rahulik, kui hakatakse tema elu ja surma üle otsustama.

⁶ ¶ Juudi seaduste kohaselt pidi iga süüdistuse punkti osas olema ühel meel vähemalt kaks tunnistajat, enne kui vangile võis süüdistuse esitada. Juudast ei saanud Jeesuse vastu tunnistajana kasutada, sest juudi seadused keelasid reeturil tunnistusi anda. Jeesuse vastu oli tunnistama kutsutud üle kahekümne valetunnistaja, kuid nende tunnistused olid nii vastuolulised ja nii ilmselgelt välja mõeldud, et isegi Suurkohtu liikmed tundsid selle etenduse pärast tohutut häbi. Jeesus seisis seal, silmitsedes vaelevandujaid ülalt alla nii heatahtlikult, et tema näoilme viis valelikud tunnistajad segadusse. Kogu selle aja, kui neid valelike tunnistusi anti, ei lausunud Meister sõnagi, ta ei vastanud ohtratele valesüüdistustele mitte midagi.

⁷ Esimene kord kui kaks tunnistust vähegi kattusid, oli siis, kui paar meest tunnistasid end olevat kuulnud, kuidas Jeesus ütles ühes templijutluses, et ta „hävitab

selle kätega loodud templi ja ehitab ilma käte abita kolme päevaga uue templi". Täpselt nii polnud Jeesus öelnud, ehkki ta oli seda märkust tehes oma kehale osutanud.

⁸ Ülempreester käratas Jeesusele: „Kas sa ei vasta ühelegi neist süüdistustest?“, aga Jeesus ei avanud suud. Ta seisis vaikides, kui kõik need valetunnistajad oma tunnistusi andsid. Valevandujate sõnades oli nii palju vihkamist, fanatismi ja jultunud liialdusi, et nende tunnistused sattusid iseendaga vastuollu. need valesüüdistused kummutas kõige mõjuvamalt Meistri rahulik ja majesteetlik vaikimine.

⁹ Veidi pärast valetunnistajate tunnistuste algust oli saabunud Hannas ja võtnud istet Kaifase kõrval. nüüd Hannas tõusis ja teatas, et Jeesuse ähvardusest hävitada tempel piisab kolme süüdistuse esitamiseks tema vastu:

¹⁰ 1. ta on rahvale ohtlik laimaja, kes õpetab võimatuid asju ja petab ka muul viisil;

¹¹ 2. ta on fanaatiline mässaja, kes propageerib puha templi vägivallaga vallutamist, sest kuidas muidu saaks ta seda hävitada;

¹² 3. ta õpetab maagiast, sest on lubanud uue templi üles ehitada ilma käte abita.

¹³ ¶ Suurkohtu täiskogu oli juba tunnistanud Jeesuse süüdi kuritegudes, mis väärised juudi seaduste järgi surmaotsust, nüüd huvitas neid pigem niisuguste tema käitumise ja õpetustega seotud süüdistuste koostamine, mis annaksid Pilatusele õiguse vangile surmaotsus välja kuulutada. nad teadsid, et peavad Jeesuse seaduslikuks hukkamiseks Rooma maavalitsejalt nõusoleku saama. Ja Hannas kavatses näidata, et Jeesus on liiga ohtlik, et teda rahva seas õpetada lasta.

¹⁴ Kaifas aga ei suutnud enam vaadata, kuidas Jeesus seal täiesti rahulikult ilma vaikust katkestamata seisab. Ta arvas end teadvat vähemalt üht võimalust, kuidas vang kõnelema panna. nii tormaski ta Jeesuse juurde ja ütles Meistri näo ees süüdistavalt näppu viibutades: „Ma vannutan sind ütleva meile elava Jumala nimel, kas sa oled Vabastaja, Jumala Poeg.“ Jeesus vastas Kaifasele: „Jah, olen. Varsti lähen ma Isa juurde ja peagi antakse Inimese Pojale võim ning ta valitseb taas taevavägede üle.“

¹⁵ Kui ülempreester kuulis Jeesust neid sõnu lausumas, vihastas ta kohutavalt ja hüüdis oma rõivaid rebides: „Kas meil on üldse rohkem tunnistusi vaja? Vaadake, nüüd kuulsite te kõik, kuidas see mees Jumalat teotab. Mida teie arvates selle seaduserikkuja ja jumalateotajaga tuleks teha?“ Ja nad kõik vastasid üheskoos: „Ta väärrib surma, löödagu ta risti.“

¹⁶ Jeesus ei ilmutanud Hannase ja Suurkohtu liikmete ees seistes huvi ühegi küsimuse vastu peale selle, mis puudutas tema annetumissiooni. Kui küsiti, kas ta on Jumala Poeg, jaatas ta kohe kõhklematult.

¹⁷ Hannas soovis kohtuistungit jätkata ja formuleerida selged süüdistused, kuidas Jeesus oli eksinud Rooma seaduste ja Rooma institutsioonide vastu, et need Pilatusele esitada. nõunikud tahtsid kõigega kiiresti lõpule jõuda, sest oli juba paasapühaks valmistumise päev ja pärast lõunat ei tohtinud mingeid ilmalikke töid teha. Samuti kartsid nad, et Pilatus võib üsna varsti Juudamaa roomlaste pealinna Kaisareasse naasta, sest ta oli tulnud Jeruusalemma ainult paasapüha pidustusteks.

¹⁸ Aga Hannasel ei õnnestunud kohut ohjelda. Pärast Jeesuse ootamatut vastust Kaifasele astus ülempreester ettepoole ja lõi teda näkku. Hannas oli tõsiselt jahmunud, kui teised kohtu liikmed ruumist väljudes Jeesusele näkku sülitasid ja mõni teda pilkamisega lõi. Ja nii lõppes see Suurkohtu esimene kohtuistung Jeesuse üle kell pool viis korralageduse ja ennekuulmatu segadusega.

¹⁹ ¶ Kolmkümmend eelarvamustest ja traditsioonidest pimestatud kohtunikku koos oma valetunnistajatega söandasid mõista kohut universumi õiglase Looja üle. neid kirglikke süüdistajaid ärritas Jumal-inimese majesteetlik vaikimine ja ülev käitumisviis. Tema vaikimist oli kohutav taluda, tema kõne oli kartmatult väljakutsuv. Teda ei kõigutanud nende ähvardused ega heidutanud nende rünnakud. Inimene mõistab Jumala üle kohut, kuid Jumal armastab teda ikkagi ja päästab ta, kui saab.

4. ALANDAMISE TUND

¹ Juudi seaduste kohaselt pidi surmaotsuse langetamiseks toimuma kaks kohtuistungit. Teine istung tuli pidada esimesele istungile järgneval päeval, vahepeal pidid kohtu liikmed paastuma ja leinama. need mehed ei saanud aga Jeesuse surmaotsuse kinnitamiseks järgmist päeva oodata. nad ootasid ainult ühe tunni. Jeesus jäeti seniks vastuvõtukambrisse templivalvurite valve alla, kes lõbustasid end koos ülempreestri teenritega Inimese Poja häbistamisega igal mõeldaval viisil. nad pilkasid Jeesust, sülitasid ta peale ja peksid teda julmalt. nad löid teda kepiga näkku ja ütlesid: „Kuuluta meile, sina Vabastaja, kes see oli, kes sind löi.“ Vastupanu mitteosutava galilealase teotamine ning julm kohtlemine kestis tervelt tundi aega.

² Sel tunnil, mil Jeesus kannatas traagiliselt harimatute ja kalkide valvurite ning teenrite pilkavat kohutumõistmist, ootas Johannes Sebedeus hirmu tundes üksi kõrvalruumis. Kui need teotused algasid, andis Jeesus Johannesele peanoogutusega märku taanduda. Meister teadis hästi, et kui ta lubaks oma apostlil jääda sellesse ruumi neid alandusi pealt vaatama, tekitaks see Johanneses nii suurt meelepaha, et ta avaldaks nõrdinud protesti, mis lõpeks tõenäoliselt tema surmaga.

³ Jeesus ei lausunud kogu selle tunni jooksul sõnagi. Lahkele ja tundlikule inimkonna hingele, kes oli isikuliselt seotud kogu selle universumi Jumalaga, polnud tema alandustekarikas midagi kibedamat tollest kohutavast tunnist nende harimatute julmade valvurite ja teenrite võimuses, keda ajendas teda teotama selle niinimetatud Suurkohtu liikmete eeskuju.

⁴ ¶ Inimsüda ei suuda kujutleda seda nõrdimusevärinat, mis läbis kogu tohutut universumit, kui taevased intellektid olid tunnistajateks vaatepildile, kuidas nende armastatud Suverään alistus oma harimatute ja eksiteele sattunud loodud-olendite tahtele õnnetu Urania patust tumestatud sfääril.

⁵ Mis loomalik joon on inimeses, et ta tahab solvata ja füüsiliselt rünnata seda, milleni ta vaimselt või intellektuaalselt ei küüni? Pooltsiviliseeritud inimeses on peidus veel kurja jõhkrust, mis püüab end välja valada nende peale, kes on targemad ja vaimselt kõrgemal tasemel. Jälgige nende pealtnäha tsiviliseeritud inimeste pahelist labasust ja jõhkrat raevukust, kui nad vastuapanu mitteosutava Inimese Poja füüsilisest ründamisest loomalikku rõõmu tundsid. Kui need solvangud, mõnitused ja löögid Jeesust tabasid, ei kaitsnud ta end, kuid polnud sugugi kaitsetu. Jeesusest ei saadud võitu, ta lihtsalt ei võidelnud ainelises mõttes.

⁶ Need hetked on Meistri suurimad võidud kogu tema pika ja sündmusrikka elujärgu jooksul hiiglasuure ja kaugeleulatuva universumi loojana, alalhoidjana ja päästjana. Elanud kogu täiuses Jumala inimesele ilmutamise elu, tegeleb Jeesus nüüd inimese uue ja enneolematu ilmutamisega Jumalale. Jeesus ilmutab praegu maailmadele, et kõik kartused loodud-olendi isiksuse eraldatuse pärast on lõplikult võidetud. Inimese Poeg on lõpuks teostanud oma identiteedi Jumala Pojana. Jeesus ei kõhkle tunnistamast, et tema ja Isa on üks. Selle ülimalta taevaliku kogemuse fakti ja tõe põhjal manitseb ta igat taevariigisse uskujat saama temaga üheks, nii nagu tema ja ta Isa on üks. Jeesuse religiooni elav kogemine saab sel moel kindlaks viisiks, kuidas vaimselt eraldatud ja kosmoses üksildased maised surelikud võivad pääseda isiksuse eralda-

tusest ja kõigest selle tagajärgedest, hirmu ja abitusega kaasnevatest tunnetest. Taevariigi vennalikes reaalsustes leiavad Jumala usupojad lõpliku pääsemise oma mina isiklikust ja planeedi tasemel eraldatusest. Jumalat tundev uskuja kogeb universumi tasandil üha enam vaimse ühiskonnastumise ekstaasi ja suurust — kõrguste kodaniku seisust koos tema jumalikuks sihiks oleva täiuslikkuse igavese teostumisega.

5. TEINE KOHTUISTUNG

¹ Kohus tuli uuesti kokku kell pool kuus ja Jeesus viidi kõrvalruumi, kus teda ootas Johannes. Siin valvasid Jeesust Rooma sõdur ja templivalvurid, samal ajal kui kohus sõnastas Pilatusele esitatavaid süüdistusi. Hannas selgitas oma kaaslastele, et jumala teotamise süüdistusel poleks Pilatuse silmis kaalu. Ka Juudas viibis teisel kohtuistungil, kuid ei esinenud tunnistusega.

² See kohtuistung kestis ainult pool tundi ja kui kuulutati välja vaheaeg, et Pilatuse ette minna, oli kohutul valmis kolmeosaline süüdistus Jeesusele surmanuhtluse määramiseks:

³ 1. Jeesus on juudi rahva rikkuja: ta petab rahvast ja õhutab teda mässule;

⁴ 2. ta käskis rahval keelduda keisrile andamit maksmast;

⁵ 3. ta õhutas rahvast reetma keisrit, väites end olevat kuninga ja mingi uue kuningriigi rajaja.

⁶ ¶ Kogu see menetlus oli erakorraline ja täielikus vastuolus juudi seadustega. Seni polnud veel üheski asjas antud kaht ühesugust tunnistust, välja arvatud tunnistus Jeesuse väite kohta, mis puudutas templi hävitamist ja kolme päevaga uuesti ülesehitamist. Ja isegi selle tunnistuse puhul ei esinenud keegi kaitsekõnega ega küsitud ka Jeesuselt tolle väite tähenduse kohta selgitust.

⁷ Ainus punkt, milles kohus oleks saanud tema üle järjekindlalt kohut mõista, oli jumalateotus, ja isegi selles osas oleks tuginetud täielikult ainult tema enda tunnistusele. Isegi jumalateotuse küsimuses ei toimunud surmaotsuse langetamiseks ametlikku hääletust.

⁸ Nüüd aga julgesid nad sõnastada kolm süüdistust, millega Pilatuse ette minna, polnud ära kuulatud ühtki tunnistajat ja olid nende osas kokku leppinud süüdistatava juuresolekuta. Selle istungi ajal lahkus kolm variseri, kes tahtsid küll Jeesust hävitada, kuid ei soovinud sõnastada temavastaseid süüdistusi ilma tunnistajateta ja süüdistatava enda kohalolekuta.

⁹ Jeesus ei ilmunudki enam Suurkohtu ette. nad ei tahtnud talle silma vaadata, kui otsustasid tema süütu

elu üle. Jeesus sai (inimesena) nende ametlikest süüdistustest teada alles siis, kui Pilatus need talle ette luges.

¹⁰ ¶ Kui Jeesus oli Johannese ja valvuritega kõrvalruumis ning kohus oma teist istungit pidas, tulid mõned ülempreestri lossi naised koos sõpradega iseäralikku vangi vaatama ja üks neist küsis: „Kas sa oled

messias, Inimese Poeg?” Ja Jeesus vastas: „Kui ma teile seda ütlen, siis te ei usu, ja kui ma teilt küsin, siis te ei vasta.”

¹¹ Samal hommikul kell kuus viidi Jeesus Kaifase majast Pilatuse ette, et too kinnitaks surmaotsuse, mille Suurkohus oli nii ebaõiglaselt ja korravastaselt määranud.